

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 16/00-

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. marca 2001 prerokoval podnet M. N., bytom K., zastúpeného JUDr. J. V., advokátom, K. vo veci porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného úradu v P., katastrálneho odboru v katastrálnom konaní vedenom pod číslom H-17/98-V, a takto

r o z h o d o l :

Základné právo M. N. zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného úradu v P., katastrálneho odboru, v katastrálnom konaní vedenom pod číslom H-17/98-V porušené bolo.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 29. novembra 1999 doručené podanie M. N., bytom K., (ďalej len „navrhovateľ“), ktoré označil ako „Podnet (čl. 130 ods. 3 Ústavy SR)“ a dožadoval sa prijatia podania na ďalšie konanie a vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (ďalej len „ústava“) postupom Okresného úradu v P., katastrálneho odboru, v katastrálnom konaní H-17/98-V a rozhodnutia o finančnej satisfakcii.

Ústavný súd podnet navrhovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí 15. marca 2000 a prijal ho na ďalšie konanie v časti, v ktorej navrhovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v katastrálnom konaní vedenom pod číslom H-17/98-V na katastrálnom odbore Okresného úradu v P. II. ÚS 16/00.

II.

Ústavný súd vyzval Okresný súd v P. (ďalej len „okresný súd“) ešte pred prijatím podnetu, aby ho informoval o stave súdneho konania, nakoľko z podania navrhovateľa vyplynulo, že Okresný úrad v P. (ďalej len „okresný úrad“) postúpil celú vec okresnému súdu na rozhodnutie, nakoľko zistil, že ide o vlastnícky spor medzi vlastníkmi susediacich pozemkov, o ktorých určenie hranice navrhovateľ okresný úrad požiadal.

Okresný súd nevedel na základe údajov, ktoré mu ústavný súd poskytol (ktoré mal k dispozícii od navrhovateľa), poskytnúť požadovanú informáciu, rovnako ani navrhovateľ.

V súvislosti s požiadavkami na konanie pred ústavným súdom navrhovateľ doložil splnomocnenie na svoje zastupovanie advokátom a oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom pojednávaní o prijatom podnete.

Ústavný súd doručil na vyjadrenie prijatý podnet aj okresnému úradu. Popri svojom vyjadrení okresný úrad oznámil 1. júna 2000, že netrvá na konaní ústneho pojednávania.

Z vyjadrenia okresného úradu k podnetu navrhovateľa vyplynulo, že podľa jeho názoru nešlo o rekonštrukciu hranice, ale „došlo k porušeniu vlastníckych práv zásahom do nich – vystavaním oplotenia“. V súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky z 26. augusta 1997 sp. zn. 1 Cdo 11/97 (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/1999) bol spis navrhovateľa 25. októbra 1999 zaslaný na okresný súd, ktorý však predmetný spis vrátil okresnému úradu s tým, že podľa jeho názoru zvolený administratívny postup okresného úradu postúpením nemožno akceptovať. Súčasne okresný súd odporučil okresnému úradu predložiť spisy Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Podľa informácie okresného úradu tento 18. januára 2000 spis odoslal na Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave spolu so žiadosťou o vyriešenie sporu o právomoc podľa § 8a Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa k veci nevyjadril.

Ústavný súd sa v júni 2000 obrátil na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky s požiadavkou o informáciu o rozhodnutí sporu o právomoc. Túto žiadosť urgoval vzhľadom na absenciu odpovede 9. novembra 2000. Dňa 23. novembra 2000 predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oznámil, že predmetný spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nebol doručený. Vzhľadom na túto skutočnosť 29. novembra 2000 ústavný súd zaslal list prednostovi okresného úradu a požiadal ho o dokumentovanie zaslania predmetného spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Na túto požiadavku ústavného súdu okresný úrad v decembri 2000 oznámil, že išlo z jeho strany o omyl, pretože spis bol zaslaný okresnému súdu. Na základe nového podnetu navrhovateľa doručeného ústavnému súdu 26. februára 2001 (ktorým sa navrhovateľ dožaduje vyslovenia zbytočných priesťahov v konaní okresného súdu sp. zn. 13 C 235/99 a ústavného súdu v konaní II. ÚS 16/00) ústavný súd zistil, že okresný súd vo veci určenia hranice pozemkov už začal konať; prvé pojednávanie nariadil 3. júla 2000, t. j. už v čase, keď ústavný súd na základe dostupných informácií zisťoval rozhodnutie sporu o právomoc.

III.

Pri preskúmaní podnetu navrhovateľa ústavný súd zistil, že navrhovateľ sa domáhal vyslovenia zbytočných prietáhov v katastrálnom konaní svojím podnetom v čase (29. novembra 1999), keď už okresný úrad postúpil vec na rozhodnutie okresnému súdu (25. októbra 1999), nakoľko nešlo len o vytýčenie hranice – jej rekonštrukciu, ale aj o spor medzi susediacimi vlastníkmi a keď vrátil správny poplatok navrhovateľovi, takže navrhovateľ vedel, že jeho vec bola postúpená na rozhodnutie súdu.

Napriek tejto skutočnosti sa ústavný súd podnetom navrhovateľa zaoberal a z neho, aj ďalších informácií zistil: Návrh na určenie hranice doručil navrhovateľ okresnému úradu 20. októbra 1998. Okresný úrad vo veci nekonal, a preto podal navrhovateľ 22. februára 1999 sťažnosť na nečinnosť okresného úradu na krajský úrad, ktorý ju 24. marca 1999 uznal za opodstatnenú. Okresný úrad vyzval 12. marca 1999 navrhovateľa na zaplatenie správneho poplatku, ktorý ho zaplatil 16. marca 1999. 8. apríla 1999 okresný úrad rozhodol o prerušení konania na 30 dní. 17. júna 1999 sa konalo pojednávanie (miestna obhliadka), ku ktorému sa vyjadril navrhovateľ 23. júla 1999. Okresný úrad ďalej opäť nekonal, a preto navrhovateľ podal ďalšiu sťažnosť na nečinnosť okresného úradu na krajský úrad (20. septembra 1999) ktorý ju opäť uznal (15. októbra 1999) za opodstatnenú. Medzitým navrhovateľ 8. októbra 1999 urgoval okresný úrad, aby vo veci konal. Tento 25. októbra 1999 postúpil podanie navrhovateľa na Okresný súd v Prešove z dôvodu svojej nepríslušnosti a 27. októbra 1999 rozhodol o vrátení správneho poplatku navrhovateľovi.

IV.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre rešpektovanie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Aj pri rozhodovaní, či vo veci podliehajúcej inej právnej ochrane, akou je súdna ochrana, došlo k prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú: právna a faktická (skutková) zložitosť veci, o ktorej príslušný orgán rozhoduje (1), správanie sa účastníka konania (2) a spôsob, akým napadnutý štátny orgán v konaní postupoval (3).

1. Predmetom katastrálneho konania okresného úradu bolo vytýčenie hranice – jej rekonštrukcia. Zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov ustanovuje vo svojej štvrtej časti pravidlá katastrálneho konania, vrátane lehoty na rozhodnutie, ktorá je vzhľadom na predpokladanú náročnosť týchto konaní (na rozdiel od lehoty na rozhodnutie ustanovenej v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní), šesť mesiacov. Zákonodarca teda uznal zložitosť a časovú náročnosť katastrálneho konania ustanovením šesťmesačnej lehoty na rozhodnutie priamo v zákone. Okresný úrad však vo veci nekonal päť mesiacov a až potom vyzval navrhovateľa na zaplatenie správneho poplatku. Rovnakú nečinnosť možno zistiť od konania pojednávania (miestnej obhliadky - jún 1999), do postúpenia podania navrhovateľa okresnému súdu z dôvodu nepríslušnosti, t. j. jeden rok od začatia konania. Nečinnosťou okresného úradu v konaní H-17/98-V sa dva razy zaoberal aj krajský úrad, ktorý obidve sťažnosti navrhovateľa na nečinnosť okresného úradu uznal za opodstatnené.

2. Správanie sa účastníka konania je druhým kritériom pri zisťovaní, či v konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Z predložených dokladov možno konštatovať, že navrhovateľ reagoval na všetky výzvy rozhodujúceho orgánu a z toho pohľadu bolo jeho konanie súčinnosťné.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného úradu.

Návrh Milana Nohaja bol doručený na okresný úrad, katastrálny odbor dňa 20. októbra 1998. Navrhovateľ bol vyzvaný na odstránenie väd a zaplatenie správneho poplatku až listom zo dňa 12. marca 1999, t. j. v podstate päť mesiacov po podaní návrhu a až po doručení sťažnosti krajskému úradu dňa 24. februára 1999. Z uvedeného vyplýva, že v čase od 20. októbra 1998 do 12. marca 1999 sa vo veci nekonalo. Sťažnosť ako opodstatnenú hodnotil aj Krajský úrad v Prešove v oznámení zo dňa 24. marca 1999.

Pokiaľ bol okresný úrad, katastrálny odbor, toho názoru, že nie je v jeho právomoci meritórne rozhodovať o návrhu Milana Nohaja (Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov SR 1/99), nemal ho ani vyzývať na zaplatenie správneho poplatku a prerušovať konanie rozhodnutím zo dňa 8. apríla 1999. Rovnako tak nemal zvolávať miestnu obhliadku na deň 17. júna 1999. Ak bol okresný úrad názoru, že nie je v jeho právomoci o veci meritórne rozhodnúť, neexistoval už žiaden dôvod na to, aby až dňa 25. októbra 1999, to znamená po uplynutí viac ako 12 mesiacov od podania návrhu, spis postúpil na okresný súd. V dôsledku týchto krokov okresného úradu dobu, ktorá bola nevyhnutná na to, aby okresný úrad takto konal, ústavný súd považoval za zbytočné prietahy v konaní.

Podľa § 50 zák. č. 162/1995 Z. z.. o vytýčení hraníc sa má rozhodnúť do šiestich mesiacov od podania návrhu. V tejto lehote nebolo ani procesne, ani meritórne o veci rozhodnuté. Za zbytočné prietahy v konaní ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou považuje aj stav, ak rozhodujúci orgán prekročí zákonom ustanovenú lehotu na rozhodnutie (II. ÚS 813/00).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že k odstúpeniu veci na okresný súd malo dôjsť zo strany okresného úradu bezodkladne po obdržaní návrhu; keďže sa tak nestalo a k postúpeniu veci došlo až po vyše jedného roka, došlo v katastrálnom konaní H-17/98-V k zbytočným priesťahom, a to bez ohľadu na to, či bolo v právomoci okresného úradu vo veci meritórne rozhodnúť, čím došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa zakotveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.